

Камінний хрест

На пагорбі, що біля Вільгірської церкви, стоїть великий білий камінний хрест, наче духовний страж всього навколишнього. Він вкопаний тут давно і є символом давньої історії наших пращурів.

Хто може розповісти щось про цей древній знак? Виявляється, вільгірці бережуть пам'ять про давні часи. Один з них Марко Галатович Кушнірук:

— Старі люди говорили, що на цьому узвишші були могилки. Але час стер їх і залишився лише цей камінний хрест.

Ми поцікавились і могилою, яка знаходиться на території церковного подвір'я.

— Це могила протоієрея Олександра Серафимовича Борецького. Він був священиком у нашій церкві і помер на Пасху у 1929 році, на 72 році життя. Я тоді ходив у школу і ще трохи пам'ятаю, як нас водили сюди молитися. Священик Борецький м'який, але якийсь дуже проникливий голос. Правив, кажуть, у нашій церкві 50 літ. А як відійшов з цього світу, то його замінив син Микола. Хоч до того він був суддею.

Микола служив церкві 10 років. А коли у 39-му прийшла Червона Армія, то відмовився правити. Потім він зник десь у Рівне.

він зник десь у Гвінею.
— А як увійшли червоні, пам'ятаєте?

— Чому ж ні? Ми сиділи біля церкви, а червоноармійці рухались через Горинь. Ось один і каже: „Ребята, може хто закурить хочет?“ Дехто взяв цигарку. Ми весело сміялись, бо надто вже прості були ці вояки. Один тягнув провід, а телефон тримав у зубах. Проти польських офіцерів вони були вже наші простецькі. За Польщі до офіцерів, вчителів, священників, усіх панів була велика повага, їх боялись. Особливо велику владу мав староста села. Як прийдуть до нього ті, що посварились, то староста їх вислухає. Але як одягне медаль, всі одразу замовкали. І все, що він сказав, це беззаперечний закон. Ось би нашій владі тепер таку медаль.

Марко Галатович співбесідник цікавий. Він ветеран Великої Вітчизняної війни. Багато бачив на своєму віку.

— Село наше старовинне.

Навпроти горба, де церква, є ще одне узвишшя. Тут був колись замок. Ще й зараз на цьому місці є льохи і підземні ходи. Але вже завалені.

Не дійшли до наших днів розповіді про життя того замку. Давно це було. Міг би повідати хіба що білий хрест, що могутніми кам'яними грудьми повернутий до церкви. Якщо стати поруч з ним — як на долоні блиску-чосталева Горинь, і золотисті пшеничні лани, і смарагдові луки. Наша прабатьківщина.

